

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 VI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (VI) voor het jaar 2012

Nr. 93

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 3 april 2012

Hierbij doe ik u, mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ter informatie toekomen het zesde openbaar bericht van de Commissie Samson. Deze Commissie verricht onderzoek naar Seksueel misbruik van minderjarigen die sedert 1945 onder verantwoordelijkheid van de overheid in instellingen zijn geplaatst.

Met de toezending van deze informatie geef ik gevolg aan de toezegging die hierover door de toenmalige bewindspersonen aan uw Kamer is gedaan tijdens een algemeen overleg van 1 april 2010.¹

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven

¹ Kamerstukken II, 2009–2010, 32 123 VI, nr. 100. Eerdere tussenberichten van de Commissie Samson (nrs. 1, 2 en 3, 4, 5) zijn op respectievelijk 6 oktober 2010, 26 januari 2011, 13 mei 2011 en 22 juni 2011, 1 december 2011 (Kamerstukken II, 2010–2011, 32 500-VI, nrs. 5, 80, 101, 110 en Kamerstukken II, 2011–2012, 33 000-VI, nr. 62) aan de Tweede Kamer aangeboden.

ZESDE OPENBAAR BERICHT VAN DE COMMISSIE-SAMSON

De commissie-Samson doet in haar zesde openbaar bericht beknopt verslag van haar werkzaamheden. Deze keer staan onderwerpen centraal die direct verbonden zijn met de slachtoffers.

Hulpverlening en meldingen

Het Meldpunt

Het aantal meldingen dat bij het Meldpunt van de commissie is binnengekomen, ligt op bijna 700. De commissie heeft met veel melders langdurig contact. Slachtoffers willen hun verhaal vertellen en sturen ook geregeld documenten mee die hiervan getuigenis afleggen. Zo heeft de commissie 10 boeken van slachtoffers gekregen die vaak een indringende en ontroerende beschrijving geven van wat mensen hebben ervaren. Op 30 maart 2012 nam voorzitter Rieke Samson samen met Wim Deetman een digitaal monument in ontvangst. Het is een cd voor de mishandelde en misbruikte vrouw.

De laatste maanden neemt het aantal meldingen over seksueel misbruik in andere sectoren van het maatschappelijk leven toe. Deze meldingen vallen op zichzelf buiten de taakopdracht van de commissie, maar doet de commissie beseffen dat misbruik ook in andere maatschappelijke sectoren voorkomt. Dat signaal is ook afgegeven aan de regering.

Het beeld van de meldingen die binnen de taakopdracht van de commissie vallen, is op hoofdlijnen hetzelfde gebleven. De melders geven aan dat het seksueel misbruik ernstig, frequent en langdurig is geweest.

Hulpverlening

De commissie-Samson blijft zeer tevreden over de hulpverlening die Slachtofferhulp Nederland (SHN) biedt aan melders die hulp wensen. Veel melders hebben via ons de weg gevonden naar SHN. De werkzaamheden van SHN vallen uiteen in ondersteunende gesprekken, praktische ondersteuning en doorverwijzing naar derden zoals gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg.

Op verzoek van de commissie heeft SHN op zondag 29 januari jl. in Amersfoort een lotgenotenbijeenkomst georganiseerd. Ruim 70 mensen waren aanwezig van wie het overgrote deel werd gevormd door slachtoffers en hun begeleiders. Tijdens deze bijeenkomst heeft Rieke Samson iedereen geïnformeerd over de stand van zaken van het onderzoek van de commissie. De slachtoffers hebben duidelijk in reactie hierop aangegeven betrokken te willen zijn bij de werkzaamheden van de commissie als het om het formuleren van conclusies en aanbevelingen gaat. Rieke Samson was het hier van harte mee eens. Slachtoffers gaven in de bijeenkomst aan gehoord te willen worden, erkenning willen krijgen en excuses aangeboden te krijgen van gezagdragers van instanties die in hun ogen ernstig gefaald hebben.

Hierna hebben slachtoffers aan elkaar verteld wat hen ooit is overkomen en hoe hun verdere leven vergaan is. Dit gebeurde onder deskundige begeleiding van twee medewerkers van de stichting «hulp na seksueel misbruik». Aan het einde van de middag ging het vooral over wat slachtoffers nu nodig hebben. Een van de afspraken die gemaakt is dat er een vervolg komt van bijeenkomsten van lotgenotengroepen. Er gaan op korte termijn in het land twee groepen van start. SHN organiseert deze.

Voortzetting Meldpunt na einde commissie

De commissie-Samson heeft al meerdere keren naar buiten gebracht dat het Meldpunt van de commissie ook na opheffing van de commissie in stand gehouden moet worden. Minister Opstelten en Staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten-Hyllner delen deze mening en hebben op 15 februari 2012 in een Kamerdebat over het rapport-Deetman toegezegd dat zij er zorg voor zullen dragen dat er een vast Meldpunt zal worden belegd bij Slachtofferhulp Nederland.

In een brief van 9 februari schrijft minister Opstelten van Veiligheid en Justitie mede namens staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten: «De voorzitter van de Commissie Samson heeft ruim een week geleden aangegeven dat een centraal meldpunt voor alle slachtoffers van seksueel geweld van groot belang is. Wij onderschrijven dat het van groot belang is dat slachtoffers van seksueel misbruik terecht kunnen bij een centraal meldpunt en daar op een kundige wijze verder kunnen worden geholpen. Wij zullen op korte termijn in overleg met de meest betrokken partijen en organisaties hier uitwerking aangeven, zodat ook voor deze bredere groep slachtoffers van seksueel misbruik een meldpunt kan worden ingericht. Daarnaast kunnen slachtoffers natuurlijk ook rechtstreeks terecht bij de reguliere hulpverlening of bij de politie.»

Commissiegesprekken

De commissie vindt het van groot belang om in een direct contact met de betrokkenen te horen hoe het misbruik heeft plaatsgevonden, welke impact dat heeft gehad op hun verdere leven en wat er zou moeten gebeuren om in de toekomst zoveel mogelijk misbruik te voorkomen. Tot nu toe heeft de commissie daartoe naar aanleiding van de meldingen ruim 40 zeer intensieve gesprekken gevoerd met slachtoffers, enkele daders en professionals. Daarnaast zijn meldingen met toestemming van betrokkenen doorgegeven aan de wetenschappers die in opdracht van de commissie onderzoek doen. Veel slachtoffers hebben zich beschikbaar gesteld om met de wetenschappelijke onderzoekers te spreken. Ook in dat verband zijn met direct betrokkenen gesprekken gevoerd. Het heeft de commissie veel inzicht gegeven in patronen die zich bij seksueel misbruik voordoen.

Onderzoekswerkzaamheden

Voortgang onderzoek

Het onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van de commissie komt in een eindfase. Verschillende wetenschappelijke deelonderzoeken zijn klaar of zo goed als klaar. De commissie zal in de komende maanden haar eindrapport schrijven. De commissie zal verder tijdens een bijeenkomst eind maart spreken met buitenlandse experts om inzichten te toetsen. Ook zal de commissie de komende maanden gebruiken om nadere gesprekken te voeren met het veld van jeugd- en pleegzorg.

Bij de onderzoeken wordt allereerst cijfermatige informatie over seksueel misbruik bij uithuis geplaatste kinderen opgeleverd. Alle andere onderzoeken zijn van meer kwalitatieve aard via gehouden interviews met professionals, kinderen en ouders. Daarnaast worden enkele algemene historische onderzoeken opgeleverd en meer specifieke onderzoeken die betrekking hebben op Politie, Openbaar Ministerie en daders. Tevens is een uitgebreid onderzoek naar governance afgerond.

De commissie organiseert deze maanden voorts ronde tafelgesprekken over de veiligheid van de kinderen in pleeggezinnen en in instellingen. Aan professionals wordt een casus voorgelegd, waarmee zij zelf recent geconfronteerd zijn of het betreft een fictieve casus. Daaruit worden de

dilemma's en mogelijke oplossingen duidelijk. Tot slot analyseert de commissie de informatie uit de bij haar eigen Meldpunt binnengekomen meldingen en doet zij literatuuronderzoek.

Wijziging commissie

Het commissielid dr. Nelleke Bakker heeft haar werkzaamheden voor de commissie per 1 januari 2012 moeten opgeven in verband met een dreigende overbelasting door haar werkzaamheden. Prof.dr. Herman Baartman heeft de plaats van Nelleke Bakker overgenomen. Herman Baartman is emeritus hoogleraar Preventie en Hulpverlening inzake Kindermishandeling aan de VU.